

TLAČOVÁ SPRÁVA č. 16 - 2020/2021

**S režisérom Braňom Mazúchom o Čiernej vode,
novom titule činohry Štátneho divadla Košice**

„Vy a my - žijeme v paralelných svetoch... je to tak, žijeme v paralelných svetoch...” Pred dvadsiatimi rokmi Frank a Leyla na niekoľko okamžikov uverili, že pochádzajú z toho istého sveta, z jednej spoločnosti. Áno, žili v jednej spoločnosti, ale tá spoločnosť mala dve tváre, a teraz, po dvadsiatich rokoch má tých tvárí ešte viac. Z tohto základu vychádza príbeh, ktorý vám v sobotu 28. novembra o 19:00 na Malej scéne Štátneho divadla Košice prerozprávajú herci v premiére hry Čierna voda, z pera jedného z najhrávanejších súčasných nemeckých dramatikov Rolanda Schimmelpfenniga. O košickej inscenácii, „inom“ skúšobnom období aj metaforách v názve, sme pred premiérou hovorili s režisérom Braňom Mazúchom.

Môžete nám priblížiť hru Rolanda Schimmelpfenniga Čierna voda?

Hra Rolanda Schimmelpfenniga patrí do skupiny postdramatického divadla. Schimmelpfennig je špecifický tým, že jeho žáner či oblasť, v ktorej sa pohybuje, patrí v zúženom ponímaní do tzv. naratívneho divadla. To je založené na rozprávaní. Postavy, ktoré sú na scéne rozprávajú príbehy. Nerozprávajú príbehy svoje, väčšinou rozprávajú príbehy iných. A tak máme na scéne postavy bez mien a aj v scenári sú rozlíšené len ako muž, iný muž, ďalší muž, žena iná žena, ďalšia žena. Ak nemajú mená, tak nemajú ani históriu. Sú teda nezaradené.

Tieto postavy, v tomto špecifickom prípade chór, nám prinášajú príbeh niekoho iného. V hre Čierna voda je príbeh originálne zameraný respektíve skúma paralelné svety strednej nemeckej vrstvy a prisťahovaleckej vrstvy, tureckej. Ale samozrejme paralelné svety je možné nájsť aj všade inde na svete, nielen v Nemecku. Aj preto sme sa snažili v našej inscenácii nejakým spôsobom to previazať s realitou slovenskou respektíve východoslovenskou. Napriek tomu sme sa snažili príliš nezdôrazňovať tie paralelné svety tu u nás, ale skôr chceme diváka priviesť k tomu, aby si existenciu paralelných svetov pripustil alebo sa nad ňou zamyslel. Myslím, že téma paralelných svetov zarezonuje. Súvislosť aj s našou realitou je tam evidentná. Netreba na to zbytočne tlačiť. Aj Schimmelpfennig sa s týmito motívmi hrá decentne, evidentne ich nezdôrazňuje, ale iba ich naznačuje a na divákovi potom je, aby si to domyslel, kam tým autor mieri.

Skúškové obdobie bolo zvláštne, poznačené dobou ktorú žijeme. Premiéra sa odkladala, termíny posúvali... V čom bolo iné?

Iné bolo hlavne tým, že bolo veľmi intenzívne. Bolo to podmienené tým, že herci večer nehrali a mohli sa absolútne sústrediť na túto prácu. A to sa prejavilo aj na tom skúšaní, denne sme skúšali počas šiestich týždňov šesť hodín. A mohli sme si tak spočiatku dovoliť aj luxus v podobe hereckých cvičení, ktorým sme venovali podstatnú časť skúšky. Zámerom bolo zohrať tento herecký kolektív, ktorí sa možno po prvýkrát stretáva v tomto komornejšom zložení, do toho je tam aj jedna hosťujúca herečka, ktorá prichádza do nového kolektívu. Hoci hra rozpráva príbeh

o nerovnosti, postavy v nej sú absolútne vyrovnané. Je to skupina bez rozdielov a preto bolo dôležité ju absolútne zohrať. Aby vytvorili jeden celok, jednu postavu. Autor svoje rozprávanie príbehu rozdelil medzi šesť paralelných naratívov a herci vlastne reprezentujú autora rozdeleného na šesť častí. A v prípade Schimmelpfenniga je dôležitá nielen súhra, ale aj súzvuk. píše hry akoby komponoval a aj sám hovorí o tom, že jeho hry sú hudba. A slovo je zvuk, slovo je tempo. A na toto sme sa snažili klásť dôraz, na hudobnosť slova, v tomto prípade na hudobnosť prekladu do slovenčiny.

Schimmelpfennig zasadil svoju hru do prostredia kúpaliska. Je to tak aj vo vašej inscenácii?

O tom sa hovorí v príbehu, ktorý Schimmelpfennig v tejto hre rozpráva. My niektoré znaky samozrejme preberáme do hry, symbolicky pracujeme s nimi. Ale museli sme vnímať aj určitý záväzok voči tomuto priestoru, priestoru malej scény košického divadla. Nechceli sme ho so scénografom prispôbovať našej predstave či našej vízii. Snažili sme sa iba vytvoriť hracie pole pre hercov sa vziať do hry celý tento priestor aj s výhľadom na hlavnú ulicu cez odkryté okná. Aj v hre sa hovorí o meste, komunikuje sa s mestom a na toto mesto sa odkazuje. Na mesto, v ktorom existujú nejaké paralelné svety. A zmysel to dáva len vtedy, ak skutočne ten vzťah k mestu ukážeme a nezatahneme závesy na oknách, neizolujeme sa úplne od vonkajšieho sveta, ale s ním komunikujeme. Zaujímavé je, že časť tohto príbehu sa odohráva v novembri, čo nám nádherne vyšlo pri tej x-krát posúvanej premiére. A už počas skúšok sa ukázalo, že tá interakcia medzi tým, čo sa odohráva na javisku a svetelnosťou, ktorá je vonku za oknami je stále intenzívna.

Čo v tejto hre reprezentuje „čierna voda“, na čo odkazuje?

Čierna voda reprezentuje dva paralelné obrazy. Jeden je vtedy, keď sme mladí a ideme večer na kúpalisko a v čiernej vode sa odrážajú hviezdy. A je to magický priestor, do ktorého sa ponárame a ktorí nás pohltí a dáva nám zabudnúť na akékoľvek rozdiely medzi nami ľuďmi. Čierna voda v dospelosti, v tomto prípade v strednom veku, naopak symbolizuje dažďovú vodu, ktorá zmýva špinu z ulice. A je to vlastne niečo temné a depresívne.

27.11.2020

Svjatoslav Dohovič, web editor a PR